

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Кзз 523/2015
10.06.2015. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Невенке Важић, председника већа, Веска Крстајића, Биљане Синановић, Милунке Цветковић и Радмиле Драгичевић – Дичић, чланова већа, са саветником Врховног касационог суда Снежаном Меденицом као записничарем, у кривичном предмету окривљене М.Р., због кривичног дела увреда из члана 170. став 1. Кривичног законика, одлучујући о захтеву за заштиту законитости браниоца окривљене – адвоката В.М., поднетом против правноснажних пресуда Основног суда у Параћину I К бр. 328/14 од 10.03.2015. године и Вишег суда у Јагодини Кж1 бр. 96/15 од 12.05.2015. године, у седници већа одржаној дана 10. јуна 2015. године, једногласно, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснован, захтев за заштиту законитости браниоца окривљене М.Р. – адвоката В.М., поднет против правноснажних пресуда Основног суда у Параћину I К бр. 328/14 од 10.03.2015. године и Вишег суда у Јагодини Кж1 бр. 96/15 од 12.05.2015. године, у делу који се односи на битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 8.) Законика о кривичном поступку и на повреду закона из члана 439. тачка 1) Законика о кривичном поступку, док се у осталом делу захтев за заштиту законитости **ОДБАЦУЈЕ** као недозвољен.

Образложење

Пресудом Основног суда у Параћину I К бр. 328/14 од 10.03.2015. године окривљена М.Р. оглашена је кривом због извршења кривичног дела увреда из члана 170. став 1. КЗ, за које дело је применом одредаба чланова 56. и 57. КЗ осуђена на новчану казну у износу од 10.000,00 динара. Истовремено је одређено да је окривљена дужна да новчану казну плати у року од 30 дана од дана правноснажности пресуде, те да ће новчана казна, уколико је окривљена не плати у остављеном року, бити замењена казном затвора тако што ће се за сваких започетих 1.000,00 динара новчане казне одредити један дан казне затвора, с тим да казна затвора не може трајати дуже од шест месеци.

Истом пресудом, окривљена М.Р. обавезана је да надокнади трошкове кривичног поступка приватном тужиоцу З.Р., сходно одредби члана 264. став 1. ЗКП, с тим што ће се о висини истих одлучити посебним решењем, те

да суду плати на име судског паушала износ од 3.000,00 динара, у року од 15 дана по правноснажности пресуде, под претњом принудног извршења.

Приватни тужилац З.Р. је за остваривање имовинско-правног захтева према окривљеној М.Р. упућен на парницу, сходно одредби члана 258. ЗКП.

Пресудом Вишег суда у Јагодини Кж1 бр. 96/15 од 12.05.2015. године, одбијена је као неоснована жалба браниоца окривљене М.Р. – адвоката В.М., а пресуда Основног суда у Параћину 1К 328/14 од 10.03.2015. године, потврђена.

Против наведених правноснажних пресуда, захтев за заштиту законитости поднео је бранилац окривљене М.Р. – адвокат В.М., због битних повреда одредаба кривичног поступка, погрешне примене материјалног права, повреде кривичног закона, погрешне одлуке о казни, те "због упута тужиоца на парницу и погрешне одлуке о трошковима кривичног поступка и паушала", са предлогом да Врховни касациони суд укине побијане пресуде и предмет врати првостепеном суду на поновни поступак и одлучивање или да нижестепене пресуде преиначи тако што ће окривљену ослободити кривице због недостатка доказа да је извршила кривично дело увреда из члана 170. став 1. КЗ, за догађај од 02.08.2014. године, а да за догађај од 01.08.2014. године у односу на исто кривично дело одбије оптужбу због повлачења тужбе на главном претресу од 10.03.2015. године.

Врховни касациони суд доставио је примерак захтева за заштиту законитости Републичком јавном тужиоцу, сходно одредби члана 488. став 1. ЗКП и у седници већа, коју је одржао без обавештавања Републичког јавног тужиоца и браниоца окривљене, сматрајући да њихово присуство није од значаја за доношење одлуке (члан 488. став 2. ЗКП) размотрио списе предмета, са правноснажним пресудама против којих је захтев за заштиту законитости поднет, па је након оцене навода у захтеву, нашао:

Захтев је неоснован, у делу који се односи на битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 8.) ЗКП и на повреду закона из члана 439. тачка 1) ЗКП, док је у осталом делу недозвољен.

Указујући на битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 8.) ЗКП, бранилац окривљене М.Р. у захтеву за заштиту законитости истиче да првостепеном пресудом није потпуно решен предмет оптужбе, обзиром да суд није донео мериторну одлуку у односу на кривично дело увреде учињено 01.08.2014. године, већ је донео одлуку само у односу на кривично дело увреде извршено 02.08.2014. године. С тим у вези, у захтеву се истиче да се у приватној кривичној тужби, која је поднета против окривљене, наводе два догађаја из августа месеца 2014. године – од 01.08.2014. и од 02.08.2014. године, те да је првостепени суд доносио мериторну одлуку само у односу на догађај од 02.08.2014. године учинио наведену битну повреду одредаба кривичног поступка, обзиром да није у целости, у објективном смислу, решио предмет тужбеног захтева.

По оцени Врховног касационог суда, изложени наводи захтева су неосновани, из следећих разлога:

Према стању у списима предмета, на главном претресу одржаном дана 10.03.2015. године, у завршној речи, пуномоћник приватног тужиоца З.Р. – адвокат Н.С., прецизирао је приватну тужбу тако што је навео да из тужбе треба изоставити догађај од 01.08.2014. године, те тако што је последњу реченицу из става 2., на страни 2. приватне кривичне тужбе изменио тако да гласи "истог дана у вечерњим часовима, док је тужилац возио М.Ж. из Г.М., исти му је саопштио да је чуо од М.Р. како прича по селу да су јој З.Р., И. и Д.Ш. провалили у кућу", при чему се изјаснио да остаје у свему при кривичној тужби која се односи на догађај од 02.08.2014. године.

Имајући у виду да је првостепени суд окривљену М.Р. огласио кривом због извршења једног кривичног дела увреде из члана 170. став 1. КЗ, односно за радњу извршену 02.08.2014. године, сходно учињеним изменама приватне тужбе на главном претресу одржаном дана 10.03.015. године, крећући се при томе у границама приватне тужбе, а у складу са чињеничним стањем утврђеном у поступку, то су неосновани наводи захтева браниоца окривљене – да је првостепеном пресудом учињена битна повреда одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 8) ЗКП.

Такође, неосновани су наводи захтева, којима се указује на повреду кривичног закона из члана 439. тачка 1) ЗКП и истиче да у радњама окривљене нема обележја кривичног дела увреде. С тим у вези, у захтеву се наводи да инкриминисане речи које се окривљеној стављају на терет објективно не представљају омаловажавање приватног тужиоца З.Р., обзиром да се из изреке пресуде не види да се инкриминисане речи односе управо на приватног тужиоца.

Међутим, изложени наводи захтева се, по оцени Врховног касационог суда, не могу прихватити као основани.

Према изреци првостепене пресуде, окривљена М.Р. је критичном приликом испред куће приватног тужиоца З.Р., његовој супрузи Ј.Р. упутила увредљиве речи за приватног тужиоца, рекавши "ви сте лопови, твој муж, И. и Д.Ш., провалили су у моју кућу кроз прозор, украли су ми ћебе, млеко, месо. Ја сам их пријавила полицији и сигурна сам сто посто да су ми они провалили у кућу", а што је супруга приватног тужиоца Ј.Р. истога дана пренела приватном тужиоцу З.Р.

Заштитни објекат од кривичног дела увреде је част, као и скуп свих вредности неког лица (интелектуалних, карактерних, моралних, физичких и других особина и вредности), те углед, као одраз тих вредности у друштву, па радња извршења предметног кривичног дела представља свако поступање којим се напада било која од тих вредности, њиховим порицањем, омаловажавањем или потцењивањем, којим радњама се у суштини изражава непоштовање или понижење достојанства личности. При томе, карактер тих радњи као увредљивих цени се са становишта опште усвојених друштвених ставова и мерила.

Како су инкриминисане речи, које је окривљена упутила супрузи приватног тужиоца З.Р., а које се односе на приватног тужиоца, по својој садржини подобне да увреде приватног тужиоца, и објективно су могле проузроковати код приватног тужиоца осећање омаловажавања његове личности, то је у потпуности правилно становиште како првостепеног, тако и другостепеног суда, да се у радњама окривљене стичу сва битна обележја кривичног дела увреде из члана 170. став 1. КЗ, због којег је окривљена правноснажном пресудом оглашена кривом.

При томе, чињеница да се у изреци првостепене пресуде изричито не наводи име приватног тужиоца - није од значаја, обзиром да је окривљена критичном приликом супрузи приватног тужиоца З.Р. рекла "ви сте лопови", као и то да је, поред И. и Д.Ш., њен муж провалио у њену кућу, а на који начин је у довољној мери приватног тужиоца одредила као лице на које се инкриминисане речи односе.

Из наведених разлога, захтев за заштиту законитости браниоца окривљене, у делу којим се правноснажна пресуда побија због битне повреде одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 8.) ЗКП и због повреде кривичног закона из члана 439. тачка 1) ЗКП, одбијени су као неосновани, на основу члана 491. став 1. ЗКП.

У осталом делу, захтев за заштиту законитости браниоца окривљене је, по оцени Врховног касационог суда, недозвољен, из следећих разлога:

Одредбом члана 485. став 1. тачка 1.) ЗКП-а прописано је да се захтев за заштиту законитости може поднети ако је правноснажном одлуком или одлуком у поступку који је претходио њеном доношењу повређен закон, а ставом 4. наведеног члана предвиђени су услови под којима окривљени, преко свог браниоца, може поднети захтев за заштиту законитости због повреде закона и то таксативним набрајањем повреда закона које могу бити учињене у поступку пред првостепеним и апелационим судом (члан 74., члан 438. став 1. и 4. тачка 7) до 10) и став 2. тачка 1), члан 439. тачка 1) до 3) и члан 441. став 3. и 4. ЗКП).

Дакле, цитираном законском одредбом, право окривљеног и његовог браниоца на подношење захтева за заштиту законитости, ограничено је у погледу разлога искључиво на ове повреде.

У осталом делу, наводима захтева за заштиту законитости браниоца окривљене, указује се на постојање битних повреда одредаба кривичног поступка из члана 438. став 2. тачка 2.) ЗКП, истицањем да је изрека пресуде противречна самој себи и разлозима пресуде, те на постојање битне повреде одредаба кривичног поступка из члана 438. став 2. тачка 3) ЗКП, истицањем да нема доказа да је окривљена уредно примила приватну тужбу, јер није лично и својеручно потписала пријем исте, као и наводима да на главном претресу одржаном дана 10.03.2015. године, и поред тога што је пуномоћник приватног тужиоца прецизирао приватну тужбу – суд није питао окривљену да ли жели да се изјасни поводом ове измене приватне тужбе, при чему се указује и на погрешно утврђено чињенично стање, истицањем да приватни тужилац З.Р. није потврдио да му је

окривљена непосредно упутила инкриминисане речи, а из којих све разлога се, сходно одредби члана 385. став 4. ЗКП, захтев за заштиту законитости не може поднети од стране окривљених, односно бранилаца окривљених.

Стога је Врховни касациони суд у овом делу захтев за заштиту законитости браниоца окривљене одбацио као недозвољен, на основу одредбе члана 487. став 1. тачка 2), у вези са чланом 485. став 4. ЗКП.

Врховни касациони суд је захтев за заштиту законитости и у делу који се односи на повреду закона из члана 439. тачка 3) ЗКП, те на повреду одредаба члана 441. став 3. и 4. ЗПП, одбацио као недозвољен, из следећих разлога:

У вези са повредом закона из члана 439. тачка 3) ЗКП, бранилац окривљене у захтеву истиче да је суд окривљену М.Р. осудио на новчану казну у износу од 10.000,00 динара, не ценећи довољно све олакшавајуће околности на њеној страни, а посебно чињеницу да до сада није осуђивана. Међутим, и поред тога што је подношење захтева због повреде закона из члана 439. тачка 3) ЗКП дозвољено, имајући у виду да се изложеним наводима захтева у суштини оспоравају чињенице које би у конкретном случају могле бити од утицаја на одлуку о висини кривичне санкције, односно указује се на разлоге због којих сходно одредби члана 485. став 4. ЗКП није дозвољено подношење захтева за заштиту законитости окривљенима и њиховим браниоцима, то је и у овом делу захтев одбачен као недозвољен.

Надаље, и у делу у којем се указује на повреду члана 441. став 3. ЗКП истицањем да је суд погрешно одлучио када је приватног тужиоца упутио на парницу, захтев одбачен као недозвољен, имајући у виду да ни првостепеном, а ни другостепеном пресудом није донета одлука о висини имовинско-правног захтева. Ово стога што се одлука о досуђеном имовинско-правном захтеву може побијати само уколико је суд доношењем ове одлуке повредио законске одредбе.

Наиме, одредбом члана 441. став 3. ЗКП, прописано је да се одлука о досуђеном имовинско-правном захтеву или одлука о одузимању имовине проистекла из кривичног дела може побијати ако је суд овом одлуком повредио законске одредбе.

Из цитиране законске одредбе јасно произлази да се постојање повреде закона може испитивати само у случају када суд досуди имовинско-правни захтев и таквом одлуком повреди закон.

У конкретном случају, првостепени суд је приватног тужиоца упутио на парницу, дакле, није досудио имовинско-правни захтев, а што значи да не постоји одлука којом је учињена повреда закона, а која би евентуално могла бити разлог за подношење захтева за заштиту законитости.

Најзад, захтев за заштиту законитости и у делу у којем се указује на повреду члана 441. став 4. ЗКП, одбачен је као недозвољен, имајући у виду да се захтевом и у овом делу суштински оспоравају чињенице које би у конкретном

случају евентуално могле утицати на одлуку о висини паушала, односно указује се на разлоге због којих у смислу члана 485. став 4. ЗКП, подношење овог ванредног правног лека није дозвољено окривљенима и њиховим браниоцима.

Са свега изложеног, а на основу одредбе члана 491. став 1. ЗКП, у односу на одбијајући део, те на основу одредбе члана 487. став 1. тачка 2) ЗКП, у вези са чланом 485. став 4. ЗКП, у делу којим је захтев одбачен, донета је одлука као у изреци.

Записничар-саветник
Снежана Меденица,с.р.

Председник већа-судија
Невенка Важић,с.р.